

Michał Goliński

Zakład Gospodarki Informacyjnej i Społeczeństwa Informacyjnego

Katedra Informatyki Gospodarczej

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

E-ADMINISTRACJA W BADANIACH ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

1. Wprowadzenie

Wśród licznych światowych badań ilościowych konsekwencji wynikających z coraz szerszego zastosowania technik informacyjnych (ICT – *Information and Communications Technology*) we wszystkich praktycznie obszarach ludzkiej aktywności można zaobserwować dwie, przeciwstawne tendencje. Pierwszą z nich są próby stworzenia uniwersalnego narzędzia pomiaru wszelkich aspektów społeczeństwa informacyjnego (SI), drugą zaś są badania nakierowane na wybrane aspekty szerokiego spektrum zagadnień dotyczących SI.

W obszarze e-administracji najbardziej znanymi tego typu badaniami są prace, prowadzone już od blisko dekady, przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Pięć edycji badania i stosunkowo nieznaczne zmiany jego metodyki pozwalają na analizę wyników w perspektywie historycznej i przedstawienie na tym tle rozwoju polskiej e-administracji.

2. UN E-Government Surveys

W roku 2003 ONZ przedstawiła pierwszą z cyklu publikacji *UN E-Government Surveys* i zawarte w niej nowe narzędzie międzynarodowych porównań poziomu

rozwoju e-administracji – *E-Government Readiness Index*. W kolejnych edycjach badania uczestniczyło wiele agend ONZ. Główną rolę odgrywał UN Department of Economic and Social Affairs (UNDESA)¹ przy współpracy UN Public Administration Network (UNPAN)². Do listopada 2011 roku ukazało się pięć edycji badania: 2003³, 2004⁴, 2005⁵, 2008⁶ oraz 2010⁷. Kolejne badanie zapowiadane jest na 2012 rok.

Badania zawierają analizę porównawczą rozwoju e-administracji w 192 państwach członkowskich ONZ. Ocenione zostają poziom i jakość zastosowań ICT na różnych poziomach administracji. Zadeklarowanym celem badań jest dostarczenie decydom w krajach członkowskich ONZ narzędzia pozwalającego na ocenę poziomu rozwoju e-administracji oraz zdefiniowanie silnych i słabych stron stosowanych w danym kraju rozwiązań. Przedstawiając korzyści i wyzwania wynikające z zastosowań ICT w administracji, opracowania dostarczają przykładów najlepszych praktyk i błędów popełnianych w trakcie implementacji takich rozwiązań. Dokonana analiza opiera się na „holistycznym spojrzeniu na rozwój, które zawiera potencjał ludzki, rozwój infrastruktury i dostęp do informacji i wiedzy”⁸.

Dwoma głównymi celami tych opracowań są:

- analiza porównawcza zdolności badanych krajów do transformacji administracji za pomocą ICT w celu dostarczania swym obywatelom usług on-line,
- stworzenie narzędzia benchmarkingu zaawansowania poszczególnych krajów w implementacji usług e-administracji.

Ten drugi cel zrealizowany został poprzez stworzenie indeksu gotowości e-administracji (*E-Government Readiness Index*). W publikacji z roku 2010 nazwa wykorzystywanego w badaniu indeksu złożonego zmieniona została na *E-Government Development Index* (EGDI), metodyka nie uległa jednak większym zmianom.

Jest to agregat złożony z trzech subindeksów⁹ (rysunek 1):

- indeksu usług sieciowych (*Online Service Index*),

¹ <http://www.un.org/en/development/desa/index.html> [dostęp 11.11.2011].

² <http://www.unpan.org/> [dostęp 11.11.2011]. Na stronach tej organizacji można pobrać publikacje towarzyszące kolejnym edycjom badania oraz pliki danych wykorzystywane także w tej pracy.

³ United Nations, *UN Global E-government Survey 2003*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2003.

⁴ United Nations, *UN Global E-Government Readiness Report 2004. Towards Access for Opportunity*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2004.

⁵ United Nations, *UN Global E-government Readiness Report 2005. From E-government to E-inclusion*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2005.

⁶ United Nations, *UN E-Government Survey 2008. From e-Government to Connected Governance*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2008.

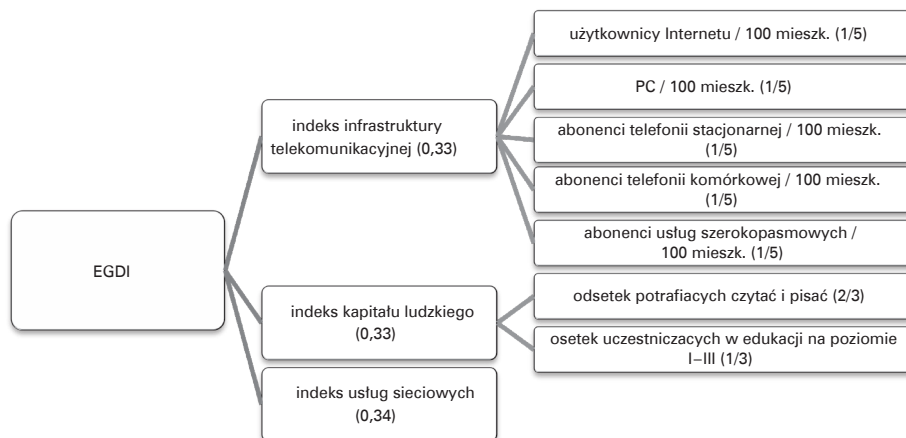
⁷ United Nations, *United Nations E-Government Survey 2010. Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2010.

⁸ United Nations, *UN E-Government Survey 2008*, op.cit., s. 12.

⁹ Więcej szczegółów dotyczących metodyki narzędzi wykorzystywanych w omawianych badaniach ONZ znaleźć można w: M. Goliński, *e-Government Readiness Index – narzędzie pomiaru poziomu rozwoju*

- indeksu infrastruktury telekomunikacyjnej (*Telecommunication Infrastructure Index*),
- indeksu kapitału ludzkiego (*Human Capital Index*).

Omówionemu indeksowi złożonemu towarzyszy indeks e-uczestnictwa (*E-Participation Index*), który ma oceniać potencjał danego kraju do tworzenia przejrzystych struktur władzy poprzez udostępnianie obywatelom nowych kanałów komunikacyjnych, redukujących bariery uczestnictwa w kreowaniu decyzji politycznych.

Rysunek 1. Konstrukcja indeksu EGDI

Źródło: opracowanie własne na podstawie United Nations, *United Nations E-Government Survey 2010. Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2010, s. 109–113.

3. Wyniki badania z 2010 roku

Światowym liderem e-administracji jest Korea Południowa (tabela 1), 2. miejsce zajmuje USA, a 3. Kanada. Pierwszą dziesiątkę uzupełnia sześć państw europejskich i Australia. Zwraca uwagę spadek pozycji państw skandynawskich, wiodących przez wiele lat w licznych e-rankingach (jeszcze w edycji z 2008 roku Szwecja, Dania i Norwegia zajmowały trzy pierwsze miejsca).

W badaniu z 2010 roku wartość EGDI dla Polski wyniosła 0,5582 – oznaczało to 45. miejsce w rankingu wszystkich badanych państw (spadek o 12 pozycji w porównaniu do edycji badania z 2008 roku). Wartości trzech subindeksów składowych lokowały Polskę – wśród wszystkich badanych krajów – na pozycjach:

e-administracji, w: *Technologie informatyczne w administracji publicznej i służbie zdrowia*, red. J. Goliński, A. Kobyliński, A. Sobczak, „Monografie i opracowania” 569, SGH, Warszawa 2010.

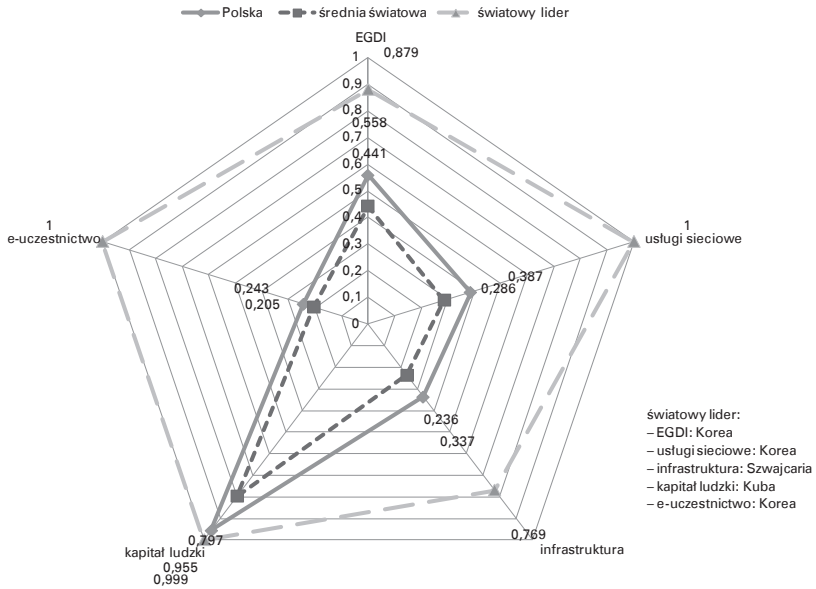
- 50. dla indeksu usług sieciowych,
 - 53. dla indeksu infrastruktury informacyjnej,
 - 26. dla indeksu kapitału ludzkiego.
- Wartość indeksu e-uczestnictwa lokowała Polskę na 30. pozycji.

Tabela 1. Pozycje w rankingu i wartości EGDI wybranych państw

E-Government Development Index (EGDI) 2010		
Pozycja w rankingu	Kraj	EGDI wartość
1.	Korea	0,8785
2.	USA	0,8510
3.	Kanada	0,8448
4.	Wielka Brytania	0,8147
5.	Holandia	0,8097
6.	Norwegia	0,8020
7.	Dania	0,7872
8.	Australia	0,7863
9.	Hiszpania	0,7516
10.	Francja	0,7510
...	...	...
42.	Cypr	0,5705
43.	Słowacja	0,5639
44.	Bułgaria	0,5590
45.	Polska	0,5582
46.	Kazachstan	0,5578
47.	Rumunia	0,5479
48.	Argentyna	0,5467
...	...	...
183.	Niger	0,1098

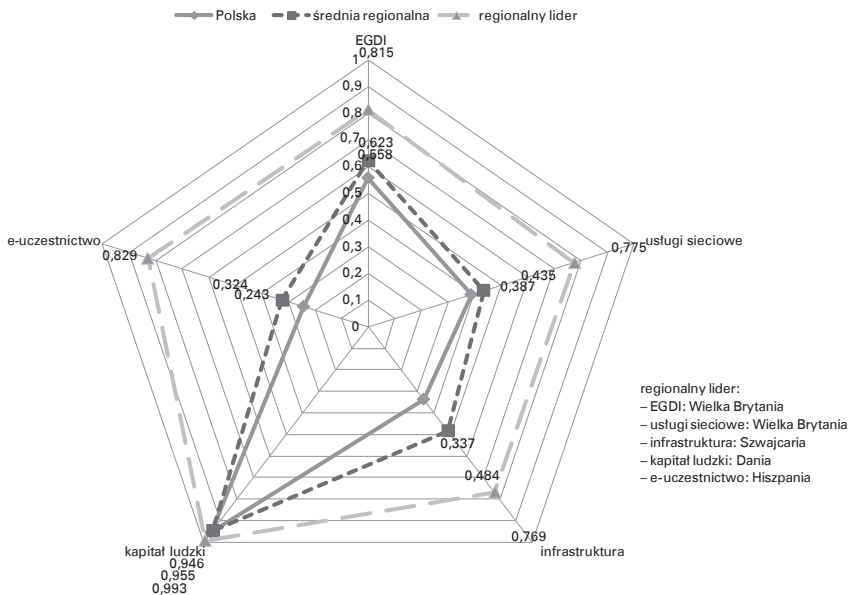
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

Rysunki 2–4 ukazują sytuację krajową we wszystkich czterech wymiarach badania w 2010 roku. Zostają one zestawiane z wartościami średnimi i hipotetycznym liderem (nieistniejący obiekt o najwyższych wartościach poszczególnych wymiarów) w badanej grupie państw. Porównania te odnoszą się kolejno do świata, regionu (Europa) i subregionu (Europa Środkowa). Dystans dzielący Polskę od lidera światowego jest duży, a od lidera regionalnego istotny. Polska jest nieznacznie lepsza od średniej światowej i nieznacznie gorsza od średniej regionalnej. W subregionie wartości charakteryzujące Polskę są bliskie średnim subregionalnym i nieznacznie gorsze od wartości subregionalnego lidera.

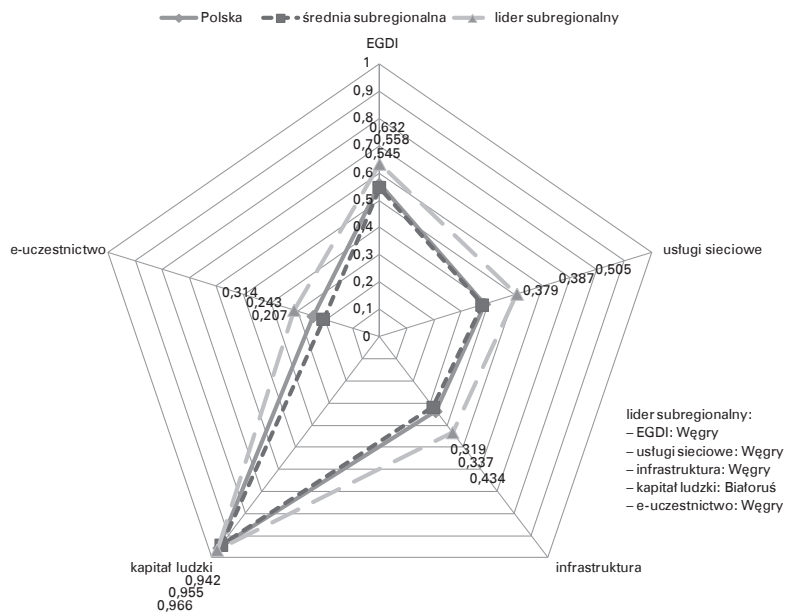
Rysunek 2. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania z 2010 roku dla Polski, średniej światowej i światowego lidera

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

Rysunek 3. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania z 2010 roku dla Polski, średniej regionalnej i regionalnego lidera

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

Rysunek 4. Wartości wszystkich czterech wymiarów badania z 2010 roku dla Polski, średniej subregionalnej i subregionalnego lidera

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

4. Analiza historyczna lat 2003–2010

Pięć edycji badania w połączeniu z niewielkimi zmianami metodyki pozwalają na ostrożną analizę danych w ujęciu historycznym. Ponieważ wartości indeksu złożonego są pozbawione miana, a samo narzędzie mierzy poziom rozwoju e-administracji danego kraju w odniesieniu do pozostałych państw w danym roku, do porównań historycznych zostaną wykorzystane pozycje zajmowane w rankingach, a nie wartości poszczególnych indeksów. Analiza zmian w rankingach EGDI zostanie przeprowadzona dla państw członkowskich UE (tabela 2), a wszystkich czterech wymiarów badania dla Polski i Korei – zwycięzcy badania z 2010 roku (tabela 3 oraz wykresy 1 i 2).

Grupa państw UE, pomimo dość homogenicznego charakteru w skali światowej, ukazuje dynamikę zmian wartości indeksu złożonego EGDI. W latach 2003–2004 i 2004–2005 liczba krajów awansujących była większa od liczby państw, których pozycja uległa pogorszeniu. Liczebność obu tych grup wyrównała się w okresie 2005–2008. W latach 2008–2010 liczba państw spadających była ponad dwukrotnie większa od liczby państw awansujących.

Tabela 2. Pozycje zajmowane przez kraje członkowskie UE w poszczególnych edycjach badania

Lp.	Kraj	2003	2004	2003–2004	2005	2004–2005	2008	2005–2008	2010	2008–2010
1	Austria	21	17	↓4	16	↑1	16	⇒0	24	↓-8
2	Belgia	23	16	↑7	18	↓-2	24	↓-6	16	↑8
3	Bułgaria	35	41	↓-6	45	↓-4	43	↑2	44	↓-1
4	Cypr	51	49	↑2	37	↑12	35	↑2	42	↓-7
5	Czechy	36	28	↑8	29	↓-1	25	↑4	33	↓-8
6	Dania	4	2	↑2	2	⇒0	2	⇒0	7	↓-5
7	Estonia	16	20	↓-4	19	↑1	13	↑6	20	↓-7
8	Finlandia	10	9	↑1	9	⇒0	15	↓-6	19	↓-4
9	Francja	19	24	↓-5	23	↑1	9	↑14	10	↓-1
10	Grecja	37	36	↑1	35	↑1	44	↓-9	41	↑3
11	Hiszpania	29	34	↓-5	39	↓-5	20	↑19	9	↑11
12	Holandia	11	11	⇒0	12	↓-1	5	↑7	5	⇒0
13	Irlandia	17	19	↓-2	20	↓-1	19	↑1	21	↓-2
14	Litwa	34	43	↓-9	40	↑3	28	↑12	28	⇒0
15	Luksemburg	25	25	⇒0	28	↓-3	14	↑14	25	↓-11
16	Łotwa	48	39	↑9	32	↑7	36	↓-4	37	↓-1
17	Malta	27	21	↑6	21	⇒0	29	↓-8	30	↓-1
18	Niemcy	9	12	↓-3	11	↑1	22	↓-11	15	↑7
19	Polska	32	29	↑3	38	↓-9	33	↑5	45	↓-12
20	Portugalia	26	31	↓-5	30	↑1	31	↓-1	39	↓-8
21	Rumunia	50	38	↑12	44	↓-6	51	↓-7	47	↑4
22	Słowacja	40	37	↑3	36	↑1	38	↓-2	43	↓-5
23	Słowenia	28	27	↑1	26	↑1	26	⇒0	29	↓-3
24	Szwecja	2	4	↓-2	3	↑1	1	↑2	12	↓-11
25	Węgry	44	33	↑11	27	↑6	30	↓-3	27	↑3
26	Wielka Brytania	5	3	↑2	4	↓-1	10	↓-6	4	↑6
27	Włochy	20	26	↓-6	25	↑1	27	↓-2	38	↓-11
liczba państw spadających –				10		10		12		18
liczba państw utrzymujących				0	2	3		3		2
liczba państw awansujących				+	15	14		12		7
największe awanse				max	↑12	↑12		↑19		↑11
największe spadki				min	↓-9	↓-9		↓-11		↓-12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

Tabela 3. Pozycje zajmowane przez Polskę i Koreę oraz ich zmiany w poszczególnych edycjach badania

Korea	2003	2004	2003–2004	2005	2004–2005	2008	2005–2008	2010	2008–2010	RAZEM
kr – EGDI	13	5	↑8	5	↔0	6	↓-1	1	↔5	
kr – e-uczestnictwo	12	6	↑6	4	↔2	2	↔2	1	↔1	
kr – kapitał ludzki	5	3	↔2	3	↔0	6	↓-3	4	↔2	
kr – infrastruktura	9	12	↓-3	9	↔3	10	↓-1	13	↓-3	
kr – usługi on-line	16	4	↑12	4	↔0	6	↓-2	1	↔5	
liczba spadków		–	1		0		4		1	6
liczba utrzymań		0	0		3		0		0	3
liczba awansów		+	4		2		1		4	11
największe awanse	max		↑12		↔3		↔2		↔5	
największe spadki	min		↓-3		↔0		↓-3		↓-3	
Polska	2003	2004	2003–2004	2005	2004–2005	2008	2005–2008	2010	2008–2010	RAZEM
pl – EGDI	32	29	↔3	38	↓-9	33	↔5	45	↓-12	
pl – e-uczestnictwo	16	19	↓-3	22	↓-3	26	↓-4	30	↓-4	
pl – kapitał ludzki	6	4	↔2	4	↔0	26	↓-22	26	↔0	
pl – infrastruktura	42	44	↓-2	45	↓-1	43	↔2	53	↓-10	
pl – usługi on-line	24	29	↓-5	49	↓-20	40	↑9	50	↓-10	
liczba spadków		–	3		4		2		4	13
liczba utrzymań		0	0		1		0		1	2
liczba awansów		+	2		0		3		0	5
największe awanse	max		↔3		↔0		↑9		↔0	
największe spadki	min		↓-5		↓-20		↓-22		↓-12	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

W całym okresie 2003–2010 piętnaście państw pogorszyło swoje pozycje, jedno ją utrzymało, a jedenaście awansowało. Wydaje się, że zjawisko to może mieć związek z kryzysem gospodarek europejskich, a przede wszystkim z postępującym procesem globalizacji, owocującym szybkim rozwojem krajów wschodzących i powolnym osłabieniem pozycji UE na światowej arenie gospodarczej.

W porównaniu kolejnych edycji badania największym awansem była poprawa pozycji Hiszpanii o 19 miejsc (2005–2008), a największy spadek o 12 pozycji stał się udziałem Polski (2008–2010). W całym okresie 2003–2010 najbardziej, o 20 pozycji, awansowała Hiszpania, a największy spadek, o 18 pozycji, zanotowały Włochy.

W okresie 2003–2010 Korea odniosła spektakularny sukces. Według wartości indeksu złożonego EGDI awansowała z pozycji 13. na pozycję 1., detronizując liderów poprzednich edycji badania: USA i kraje skandynawskie. Analizując pozostałe wymiary badania, możemy stwierdzić, że Korea sześciokrotnie obniżała swoją pozycję, trzykrotnie ją utrzymywała i jedenastokrotnie awansowała. Najbardziej spektakularny był awans o 12 pozycji w okresie 2003–2004 w kategorii usługi on-line.

W tym samym czasie pozycja Polski pogarszała się. Według wartości indeksu złożonego EGDI nastąpił spadek o 12 pozycji – z miejsca 32. na 45. W pozostałych wymiarach badania Polska doznała 13 spadków, dwukrotnie utrzymała swoją pozycję i pięciokrotnie ją poprawiła. Największe spadki wyniosły: 20 pozycji w okresie 2004–2005 w kategorii usługi on-line i 22 pozycje w okresie 2005–2008 w kategorii kapitał ludzki.

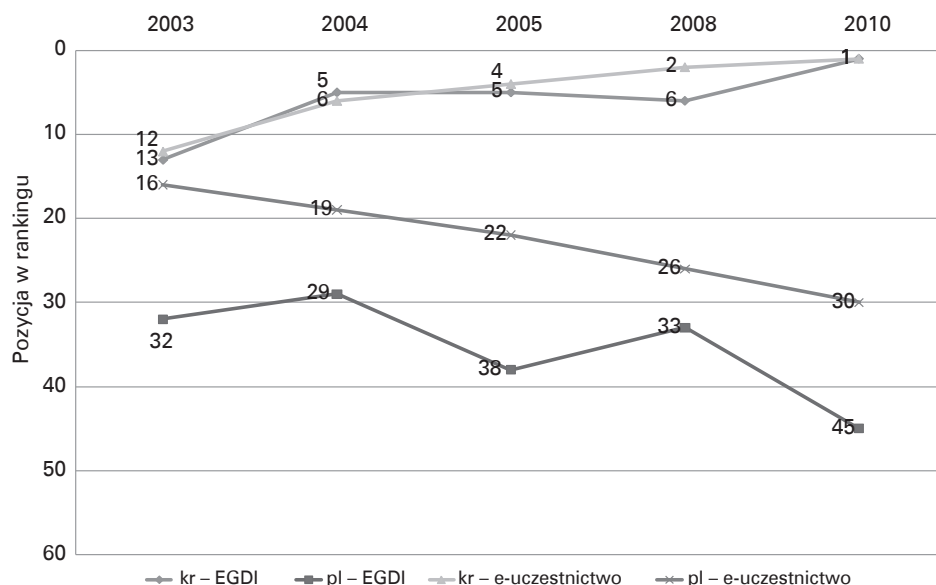
Szczególnie ten ostatni przykład ukazuje potrzebę ostrożności przy interpretacji wyników badań wykorzystujących indeksy złożone. Niejasne metodyki badania lub zwykła niestaranność autorów prowadzić mogą do ocen budzących wątpliwości. Już „na zdrowy, chłopski rozum” tak znaczące pogorszenie pozycji Polski akurat w tej kategorii musi dziwić. Analiza wartości liczbowych indeksu kapitału ludzkiego dla Polski w kolejnych latach badania przybliży wyjaśnienie tego gwałtownego spadku. Wartości te nie różnią się znacznie w kolejnych edycjach badania i wynoszą odpowiednio: 0,94; 0,95; 0,96; 0,9560 i 0,9551. Fakt, że w latach 2003–2005 wartości tego indeksu dla większości (choć nie wszystkich?) państw podawano z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, a w kolejnych edycjach z dokładnością do czterech miejsc po przecinku, zadecydował o gwałtownym spadku Polski w rankingu. Rankingi w kategorii kapitału ludzkiego budzą także inne wątpliwości. Światowym liderem w 2010 roku została Kuba i trudno jest wytłumaczyć jej gwałtowny awans z pozycji 25. w 2008 roku. Podobny sceptycyzm może budzić pozycja w kategorii lidera subregionalnego Białorusi w 2010 roku. Sytuacja, w której wzorcami rozwoju kapitału ludzkiego stają się Kuba i Białoruś, musi wywoływać rozbawienie. Wynika to z wykorzystywania przy konstrukcji tego typu miar udziału obywateli w poszczególnych etapach kształcenia w formalnych strukturach edukacyjnych, które znacznie różnią się w poszczególnych krajach. Wydaje się, że lepsze byłoby wykorzystanie miar bardziej zobiektywizowanych¹⁰, np. wyników badań PISA¹¹.

¹⁰ Por.: M. Goliński, *Spółczesność informacyjna – geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, „Monografie i opracowania” 580, SGH, Warszawa 2011, s. 233–234.

¹¹ *Programme for International Student Assessment*, por.: <http://www.pisa.oecd.org/> [dostęp 07.05.2010]; program PISA w Polsce: http://www.ifispan.waw.pl/ifis/badania/program_pisa/ [dostęp 07.05.2010].

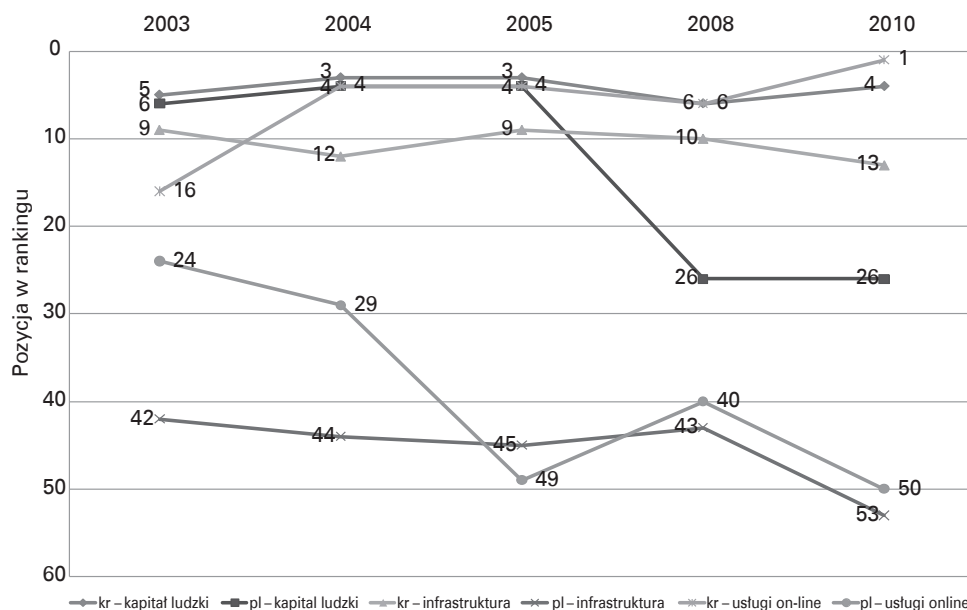
Istnieje obawa, że dokładna analiza pozostałych wymiarów badania mogłaby przynieść podobne „kwiatki”. Jest to wadą wielu e-badań wykorzystujących indeksy złożone. Narzędzia te nie są dokładną i niezawodną miarą rzeczywistości, ukazują raczej pewne przybliżenie badanej rzeczywistości i jej trendy rozwojowe.

Wykresy 1 i 2 ukazują te tendencje i rozejście się dróg rozwoju e-administracji w obu krajach. Podczas gdy Korea systematycznie poprawiała swoje pozycje, Polska ze znacznie większą dynamiką je traciła. Nie chodzi tu oczywiście o rzeczywiste pogorszenie analizowanych charakterystyk, lecz o szybszy ich rozwój u pozostałych konkurentów, skutkujący obniżeniem pozycji w rankingu.

Wykres 1. Zmiany w pozycjach zajmowanych przez Polskę i Koreę w rankingu wartości EGDI i indeksu e-uczestnictwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

Wykres 2. Zmiany w pozycjach zajmowanych przez Polskę i Koreę w rankingu wartości trzech subindeksów EDGI: kapitału społecznego, infrastruktury telekomunikacyjnej i usług on-line

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UNPAN.

5. Podsumowanie

Badania ilościowe problematyki społeczeństwa informacyjnego – w tym także problematyki e-administracji – to zagadnienie złożone, które jeszcze długo będzie tematem sporów. Wykorzystywane są w nich często indeksy złożone – narzędzia kontrowersyjne¹², ale popularne poprzez swą atrakcyjność medialną. Uwzględniając sformułowane w artykule zastrzeżenia wobec badań ONZ, należy z niepokojem zauważyć pogarszającą się pozycję polskiej e-administracji. Pośrednim dowodem słabości rozwiązań krajowych jest fakt, że w oferowanym na stronach UNPAN serwisie *Knowledge Base of Innovative E-Government Practices*¹³ na ponad 200 opisów dobrych praktyk są tylko dwa stare rozwiązania krajowe, a w innym serwisie

¹² Por. M. Goliński, *Społeczeństwo informacyjne*, op.cit., s. 165–211; M. Goliński, *Indeksy złożone jako narzędzie analizy społeczeństwa informacyjnego*, w: *E-gospodarka w Polsce – stan obecny i perspektywy rozwoju*, red. H. Babis, „Uniwersytet Szczeciński – Zeszyty Naukowe” 2010, nr 597 („Ekonomiczne problemy usług”, nr 57).

¹³ <http://www.unpan.org/DPADM/EGovernment/KnowledgeBaseofEGovernmentPractices/tabid/1264/language/en-US/Default.aspx> [dostęp 15.11.2011].

– *Knowledge Base of ICT Applications for Public Service*¹⁴ – wśród 242 systemów nie ma żadnego polskiego.

Literatura

1. Goliński M., *e-Government Readiness Index – narzędzie pomiaru poziomu rozwoju e-administracji*, w: *Technologie informatyczne w administracji publicznej i służbie zdrowia*, red. J. Goliński, A. Kobyliński, A. Sobczak, „Monografie i opracowania” 569, SGH, Warszawa 2010.
2. Goliński M., *Indeksy złożone jako narzędzie analizy społeczeństwa informacyjnego*, w: *E-gospodarka w Polsce – stan obecny i perspektywy rozwoju*, red. H. Babis, „Uniwersytet Szczeciński – Zeszyty Naukowe” 2010, nr 597 („Ekonomiczne problemy usług”, nr 57).
3. Goliński M., *Spółeczeństwo informacyjne – geneza koncepcji i problematyka pomiaru*, „Monografie i opracowania” 580, SGH, Warszawa 2011.
4. United Nations, *UN E-Government Survey 2008. From e-Government to Connected Governance*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2008.
5. United Nations, *UN Global E-Government Readiness Report 2004. Towards Access for Opportunity*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2004.
6. United Nations, *UN Global E-government Readiness Report 2005. From E-government to E-inclusion*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2005.
7. United Nations, *UN Global E-government Survey 2003*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2003.
8. United Nations, *United Nations E-Government Survey 2010. Leveraging e-government at a time of financial and economic crisis*, United Nations Department of Economic and Social Affairs, New York 2010.

Summary

E-Government in The United Nations Studies

The United Nations is for many years actively involved in studies of information society issues. UN also conducts specialized studies concerning e-government. For nearly a decade UN periodically publishes the *E-Government Surveys*. Five edition of the study and the relatively slight changes in its methodology allow an attempt to analyze the development of e-government in historical perspective. Against this background the development of Polish e-government is presented.

¹⁴ <http://unpan.org/DPADM/EGovernment/KnowledgeBaseofICTforPublicService/tabid/826/language/en-US/Default.aspx> [dostęp 15.11.2011].